



Martinus (Maarten) Johannes Hartgerink is geboren op 31 december 1920 in Biora, NOI. Hij was de zoon van Jan Willem Hartgerink en Maria Koomans.

Maarten was assistent verkennerleider bij de Rabenhauptgroep in Groningen van de Padvinders Vereniging Nederland. Hans van der Leeuw was hier zijn medeleiding. Maarten studeerde medicijnen aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Tijdens de oorlog was hij actief in het verzet en hield zich bezig met de productie van diverse illegale kranten. Omstreeks 20 februari 1943 schreven de medische studenten Ad Boers en Herbert Hommes, leiders van het 'waarschuwingssysteem' van de studenten te Groningen aan Hans van der Leeuw, vertegenwoordiger van de Groninger studenten in de 'Raad van Negen' een brief, waarin zij de noodzaak betoogden een illegaal blad te scheppen, waarin bezinning op naoorlogse problemen hoofdzaak zou zijn. Toen begin maart 1943 de campagne tegen de loyaliteitsverklaring begon, kwamen Hommes en Boers weer naar Groningen. Medio april 1943, omstreeks het einde van deze actie, begonnen de plannen vaster vorm aan te nemen en werd een vaste kern gevormd, waartoe, behalve de drie bovengenoemden, ook Maarten, oud-redacteur van het Groninger studentenblad *Der Clercke Cronike*, zou behoren. In juli 1943 verscheen het eerste nummer van *De Ploeg*. De oplage van 500 exemplaren werd aan vaste adressen toegezonden. Tot december 1943 kwamen vijf nummers uit. Daarna ontstonden moeilijkheden, doordat de drukkerij van Overeem in Deventer, waar *De Ploeg* werd gedrukt, wegens arrestaties ontruimd moest worden. Na augustus 1944 verscheen geruime tijd geen nieuw nummer. De bevrijding leek in zicht en er hadden huiszoekingen op adressen van *De Ploeg* plaatsgevonden, waarschijnlijk door arrestatie van enkele ondergedoken studenten te Groningen. Hartgerink dook onder in Norg, Hommes in Beilen. Toen de bevrijding uitbleef en de verbindingen in de Ploeg-groep eind 1944 weer waren hersteld, werd nog overgegaan tot de uitgave van twee nummers.

Vanaf begin tot najaar '44 was Maarten, samen met A. Spruit, redacteur van 'Van Die Scole Tho Sunte Meerten'. Deze uitgave verscheen zes maal en was bedoeld als contactorgaan voor de Groninger studenten in ballingschap.

Op initiatief van Hans van der Leeuw in Den Haag werd in januari 1945 de uitgave van het *Oranje-bulletin* ter hand genomen door de nog in het noorden vertoevende medewerkers van De Ploeg, die daarbij onmiddellijk een aantal andere medewerkers aantrokken. De praktische uitvoering berustte bij Maarten Hartgerink. Omdat er in 1945 vrijwel geen regerings-instructies meer werden gegeven, bevatten de nummers bijna alleen oorlogsnieuws. Voor het stencilen werd gebruik gemaakt van de ondergedoken stencilmachine van het (opgeheven) studentencorps

Maarten werd in 1945 weer hoofdredacteur van het Algemeen Groninger Studentenweekblad *Der Clercke Cronike* en rector van het Groninger Studentencorps

Vindicat atque polit. Hij schreef in 1946 het boekje *Jeugdbeweging over het ontstaan, het wezen en de toekomst van de Nederlandse jeugdbeweging*.

Na de oorlog werd binnen Scouting een Duitsland-commissie ingesteld die bemiddelde in contacten met Duitse padvinders. Dick Roorda, Maarten Hartgerink, H. Kievit en J. Heineman waren hier lid van. Nadat de Ring Deutscher Pfadfinder in 1951 erkend werd door het Internationale Bureau, nam het Nationaal Hoofdkwartier deze rol over.

Maarten is op 18 september 2004 overleden in Heemstede.



Mededeling van de HKC-Buitenland.
Nu de Ring Deutscher Pfadfinder erkend is door het Internationaal Bureau, zullen voortaan de contacten met de verschillende groepen in Duitsland op de gebruikelijke wijze, door tussenkomst van het NHK, worden gelegd. Tot nu toe verleende de zg. Duitsland-Commissie hierbij bemiddeling. Nu het werk van deze Commissie is beëindigd, willen wij de leden M. J. Hartgerink, D. J. Roorda, H. Kievit en J. Heineman, hartelijk dank zeggen voor hun bemoeienissen in deze.

Meer informatie

[Waakt; orgaan der Padvinders Vereeniging Nederland, jrg 5, 1938, no 11, 1938 » 1938-12 - Pag. 6 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiëel orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 26, 1940, no 3, 1940 » 1940-03 - Pag. 32 | Delpher](#)

[Martinus Johannes Hartgerink \(1920 - c.2004\) - Genealogy \(geni.com\)](#)

[Hartgerink, M.J. 1920-2004 \(Martinus Johannes\) \[WorldCat Identities\]](#)

[Weergave van Student en Politiek \(rug.nl\)](#)

[De Ondergrondse Pers 1940-1945, 3e geheel herziene druk door Drs. Hans de Vries \(knav.nl\)](#)

[Database - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.